

Орфограми у префіксах і суфіксах

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Загальні правила правопису, у тому числі і суфіксів	-аль-, -тель-, -ість-, -ець	М'який знак пишеться після м'яких приголосних у кінці слів	<i>скрипаль;</i> <i>мислител</i> <i>ь;</i> <i>ніжність;</i> <i>молодець</i>

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Правопи с суфіксів іменникі в	-альник-, -ильник-, - івальник-, -иськ-, -іськ-	М'який знак пишеться після м'яких приголосни х перед твердими	<i>начальник;</i> <i>прихильник;</i> <i>уболівальни</i> <i>к;</i> <i>хлопчисько</i>

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Правопис суфіксів прикметників	-ськ-, -зьк-, -цьк-, -оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-	М'який знак пишеться	<i>український;</i> <i>запорізький;</i> <i>вінницький;</i> <i>дівчинонька;</i> <i>рідненька;</i> <i>яснесенький;</i> <i>гарнісінький;</i> <i>малюсінький</i>

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Суфікси іменників В	-ичок-	Від іменників із суфіксом -ик-;	<i>Вогник - вогничок</i>
	-ичк-,	Із суфіксом -иц-;	<i>Травиця - травичка</i>
	-ячк-	Від іменників середнього роду на -я з пестливим значенням;	<i>пір'я – пір'ячко</i>
	-очок-, -ечок- (-єчок-) -ечк- (-єчк-)	Від інших іменників;	<i>садочок; вершечок; краєчок; річечка; лієчка</i>
	-ив-	Зі значенням продукту праці	<i>печиво, прядиво</i>

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Суфікси прикметникі в	-ев- (-єв-), ов-	Після твердих та м'яких приголосних; -ов- також після шиплячих, якщо наголос на закінченні, та після й;	<i>казковий; малиновий; дощовий; крайовий; квітневий; грушевий; життєвий</i>
	-уват-, юват-,	- Для вияву неповної ознаки;	<i>довгуватий; синюватий</i>
	-оват-	Під наголосом;	<i>плисковатий</i>
	-овит-	Вказує на високий ступінь	<i>гордовитий; талановитий</i>

Умови	Суфікси	Правило	Приклади
Дієслівні суфікси	-ова-	Коли наголос на першому голосному в суфіксі;	<i>надрукований; сформований</i>
	-ува- (-юва-)	Коли наголос на іншому голосному в слові	<i>вивершувати - вивершуваний; копіювати</i>
Дієприкметникові суфікси	-ен- (-єн-)	Пишуться з одним н	<i>побілений; присвоєний</i>

► Утворіть нові слова з допомогою зазначених суфіксів, поясніть їх правопис.

- -очк-, -ечк-, -ичк-, -ячк (іменники). Берег, сонце, внук, Рая, доня, батько, пшениця, книга, здоров'я, десятикласниця, літо, розумниця, серце, волосся, канарейка;
- -ов-, -ев- (-єв-) (прикметники). Ромашка, жолудь, калій, підсумок, борщ, замша, яблуня, граб, соя, вишня, дуб, лід, слива;
- -ив- (іменники). Плести, місити, мережити, морозити, палити, марити;
- -уват- (-юват-) (прикметники). Коричневий, сирий, кислий, малий, синій, сизий, пізній, солоний.

► З поданими словами складіть словосполучення, запишіть їх, вставляючи пропущені букви е (є), о (ьо), йо; виділіть у цих словах суфікси і поясніть їх правопис.

- Бо..вий, квітн..вий, ключ..вий, нул..вий, деш..вий, чере-пах..вий, алич..вий, раді..вий, емал..вий, га..вий, кизил..вий, вермішел..вий, овоч..вий.

► Перекладіть слова українською мовою, запишіть. Виділіть суфікси іменників, прикметників, дієприкметників і поясніть їх правопис.

- Деревянный, несравненный, соломенный, распроданный, гречневый, организованность, бессонница, стеклянный, вежливость, воссозданный, собранный, преданность, военкомат, безветренный, печенье.

► З допомогою префіксів і суфіксів утворіть прикметники і дієприкметники; поясніть їх правопис.

- Без- (ім'я, сон, дно, захист, підстава).
- Роз- (нести, сипати, чистити, брати, стелити, в'язати).
- Під- (жарити, креслити, пушити, гнати, сікти).
- Від- (значити, ломити, гнути, дати, правити).
- Об- (вітрити, городити, плести, бити, мостити, морозити).